

APSTIPRINU

Latgales industriālā tehnikuma
direktore I. Ostrovska

2022.gada 30.novembrī

**Darba aizsardzības instrukcija Nr. 51
darbā ar slīpēšanas, asināšanas darbgaldiem**

1. Vispārējās prasības

Instrukcijā noteikto prasību izpilde ir saistoša visiem darbiniekiem, kuriem jāstrādā ar slīpēšanas un asināšanas darbagaldiem.

1.1. Ar slīpēšanas un asināšanas darbagaldiem atļauts strādāt personām:

- ne jaunākām par 18.gadiem un kuras ir instruētas darba drošībā, elektrodrošībā un ugunsdrošībā;
- kuras ir iepazinušās ar attiecīgā modeļa slīpēšanas vai asināšanas darbagalda ekspluatācijas instrukciju;
- kuru veselības stāvoklis ir pārbaudīts un atbilst profesijas prasībām;
- kuras ir apmācītas (instruētas) pirmās palīdzības sniegšanā.

1.2 Bīstamie un kaitīgie darba vides faktori:

- elektriskās strāva;
- metāla, kvarca u.c. materiālu putekļi, to ieelpošana;
- ātri rotējoši griezējinstrumenti;
- abrazīvās ripas/apstrādājamā materiāla daļiņu/atlūzu atsviešana.

1.3 Kolektīvie un individuālie aizsardzības līdzekļi:

- ventilācija (vispārējā un lokālā putekļu nosūce);
- aizsargapvalki, aizsargekrāni;
- darba apģērbs, aizsargbrilles, pretputekļu maska/respirators;
- zemējums; strāvu nevadoša materiāla paliktnis/paklājs;

1.4 Prasības uguns un sprādziendrošībai:

- neglabāt darba vietā viegli uzliesmojošus/viegli degošus materiālus (slaukāmās lupatas, benzīnu un tml.) Tie jāuzglabā speciāli tam paredzētās vietās;
- aizliegts rīkoties ar atklātu uguni un smēķēt darba vietā.

1.5 Elektrodrošības prasības:

- aizliegts strādāt ar nesazemētiem darbagaldiem;
- patraukt darbu ja jūtama kaut niecīga strāvas noplūde uz iekārtas korpusa ("sit");
- vietējā apgaismojuma spriegumam jābūt ne lielākam par 36V;
- aizliegts veikt jebkādu elektroietaišu remontu;
- darba laikā atrasties uz strāvu nevadoša materiāla paliktņa/paklāja.

1.6 Ja konstatēti bojājumi iekārtām, instrumentiem u.c.:

- bojājumu gadījumos (mehāniski bojājumi, palielināta vibrācija, dzirksteļošana, dūmu vai liesmu parādīšanās, deguma smaka, slēdžu uzkaršana u.c.) pārtraukt darbu (izslēgt), ziņot darba devējam un brīdināt citus darbiniekus par radušos situāciju; Aizliegts turpināt darbu, ja darba procesā tiek konstatēti bojājumi darbagaldam, slēdžiem, vadiem, to izolācijai;
- darbu atsākt tikai tad, kad ir novērsti bojājumi.

1.7 Darba higiēnas prasības:

- ēst tikai tam speciāli paredzētās vietās;
- mazgāt rokas pirms ēšanas un darbu beidzot;
- neuzglabāt darba vietā pārtikas produktus.

1.8 Nekavējoties ziņot tiešajam darba vadītājam, darba devējam vai viņa pilnvarotai personai par nelaimes gadījumu vai situāciju, kura apdraud cilvēka veselību vai dzīvību.

2. Darba drošības prasības uzsākot darbu

2.1 Apskatīt un sakārtot darba vietu, novākt visu lieko, pārbaudīt, vai iekārta, instrumenti un palīgierīces ir darba kārtībā pārbaudīt, vai ir aizsargapvalki, aizsargekrāni, to tehnisko stāvokli. Ieslēgt vispārējo un vietējo apgaismojumu.

2.2 Pārliedzināties, vai ir nepieciešamie individuālie aizsardzības līdzekļi un pārbaudīt to tehnisko stāvokli. **Nelietot** bojātus individuālās aizsardzības līdzekļus

2.3 Ieslēgt vietējo nosūces ventilāciju.

2.4 Pirms darba sākšanas **pārbaudīt**:

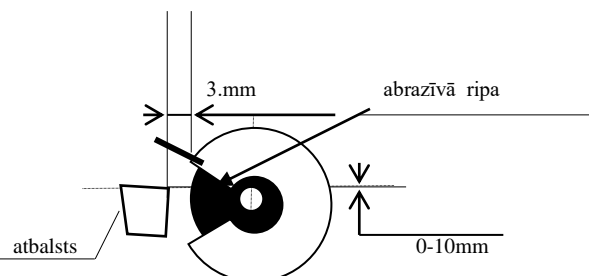
-abrazīvo ripu tehnisko stāvokli-vai nav plaisas, dziļas rievas, pārlietu liels nodilums vai citi defekti;

-abrazīvo ripu atbilstību - ja slīpmašīnai ir divas ripas, to diametri nedrīkst atšķirties vairāk kā par **10%**;

-slīpmašīnas ieslēgšanas un izslēgšanas slēdžu(pogu)tehnisko stāvokli;

-un noregulēt atbalstu: *sk.zīmējumu*:

2.5 **Aizliegts** uzsākt darbu un strādāt ar bojātu, nenokomplektētu vai nepareizi ieregulētu darbagaldu.

2.6 Par visiem konstatētajiem iekārtu, inventāra, elektrisko vadu u.c. bojājumiem nekavējoties paziņot tiešajam darba vadītājam. Līdz bojājumu novēršanai turpināt darbu kategoriski aizliegts.

2.7 Ziņojiet tiešajam darba vadītājam, ja konstatējat faktorus (nepietiekošs apgaismojums, bojājumi iekārtām, palīgierīcēm, nav vai ir bojāti individuālie aizsardzības līdzekļi u.tml.), kuri var kļūt par nelaimes gadījumu darbā cēloni. Neuzsākt darbu, ja ir slikta pašsajūta, reibonis u.tml. Ziņot par to tiešajam darba vadītājam, nepieciešamības gadījumā griezties pie ārsta.

3. Darba drošības prasības darba laikā

3.1 Darba laikā jābūt uzmanīgam, koncentrētam un netraucēt citus darbiniekus. Darīt tikai to darbu, kurš ir uzdots. Darba laikā neielast un neatļaut uzturēties darba zonā(postenī) nepiederošām personām.

3.2 Darba laikā nestāvēt abrazīvās ripas rotācijas plaknes ceļā.

3.3 Detaļu turēt cieši, piespiest pie atbalsta un abrazīvajai ripai pievirzīt plūdeni, bez triecieniem.

3.4 Darba laikā sekot abrazīvās ripas tehniskajam stāvoklim. Nestādāt ar pārlietu nodilušu abrazīvo ripu vai arī ja tai radušies mehāniski bojājumi(plaisas u.c.).

3.5 Zem kājām darba laikā jābūt dielektriskam paklājam.

3.6 Aizliegts izjaukt, remontēt iekārtas, to vadus, slēdžus.

3.7 Strādāt bez cimdiem. Neievirzīt rokas tiešā(tuvāk pa 150 mm) rotējošas abrazīvās ripas tuvumā.

3.8. Nevākt ar rokām metāla skaidas un citus ražošanas atkritumus.

3.9 Neaiztikt ar rokām rotējošu abrazīvo ripu. Pēc iekārtas izslēgšanas nebremzēt to ar rokām vai citiem priekšmetiem.

3.10 Lietot detaļu noturošanas palīgierīces apstrādājot ļoti mazas vai arī lielas detaļas.

3.11 Strādājot ar pusautomātiskajiem zāģu, zāģu lenšu asināšanas darbagaldiem:

-zāģu ripas, zāģu lentes pārvietot, uzstādīt u.tml. uzmanīgi, strādāt cimdus;

-izritinot/salokot zāģa lentas, darīt to uzmanīgi un veikt to izstieptā rokās;
-pirms uzsākt asināšanu automātiskā režīmā, vispirms manuālā režīmā pārlicināties par ieregulēto parametru pareizību. Pēc darbagalda ieslēgšanas automātiskā režīmā pārlicināties par tā darbību.

-mērīšanas darbus, zāģu ripu, zāģu lenšu nomaiņu veikt tikai pēc darbagalda izslēgšanas un pilnīgas apstāšanās.

3.12 Slīpmašīnas vai asināšanas darbagaldi ir jāatslēdz no elektriskā tīkla, ja:

- pārtrūkusi strāvas padeve no tīkla;
- tiek atstāta darba vieta;
- ir konstatēts bojājums;
- noticis nelaimes gadījums(trauma).

3.13 Aizliegts strādāt bez individuālajiem aizsardzības līdzekļiem - **aizsargbrillēm, aizsargekrāna.**

3.14 Ja slīpējot, asinot izdalās liels putekļu daudzums - strādāt **pretputekļu maskā/respiratorā.**

4. Darba drošības prasības ārkārtējās situācijās

4.1 avārija	jāpārtrauc darbs, jāizslēdz visas darbojošās iekārtas un jāveic nepieciešamie drošības pasākumi, bet ja tas nav iespējams, darbs jāpārtrauc, līdz bīstamība nav novērsta;
4.2 sprādziens	ja paaugstinās degtspējīgo vielu saturs darba vidē, darbs nekavējoties jāpārtrauc. Atsākt darbu drīkst tikai pēc tam, kad novērsts gāzu koncentrācijas paaugstināšanās cēlonis, atjaunota normāla gaisa vide;
4.3 ugunsgrēks	4.3.1. nepieciešamības gadījumā nekavējoties ziņot ugunsdzēsības dienestam (tālr. 112); 4.3.2. sākt dzēst ugunsgrēku ar darba vietā esošajiem ugunsdzēsības līdzekļiem (ugunsdzēsamo aparātu, smiltīm u.c.); 4.3.3. izsaukt uz ugunsgrēka vietu darbu vadītāju.
4.4 nelaimes gadījums	4.4.1. ja iegūta trauma vai notikusi pēkšņa saslimšana, darbs jāpārtrauc, par notikušo jāziņo tiešajam vadītājam, jāsaņem pirmā palīdzība, bet nepieciešamības gadījumā jādodas pie ārsta; 4.4.2. ja nelaimes gadījums noticis ar citu darbinieku, sniegt viņam pirmo palīdzību, pārtraukt darbu, paziņot par notikušo savam vadītājam (vai iestādes vadībai), nepieciešamības gadījumā izsaukt ātro palīdzību (tālr. 113 vai 112), saglabāt notikuma apstākļus, ja tas nerada briesmas apkārtējiem.

4.5. Izdzirdot trauksmes signālu, kas saskaņā ar noteikto kārtību brīdina par ugunsgrēka izcelšanos vai citu bīstamu situāciju, pārtraukt darbu, izslēgt elektroietaisies un atstāt ēku pa tuvāko evakuācijas izeju.

5. Darba drošības prasības beidzot darbu

5.1 Sakārtot darba vietu - instrumentus, palīģierīces un materiālus nolikt tiem paredzētās vietās, ar birsti notīrīt darbagaldu.

5.2 Notīrīt, sakārtot un nolikt paredzētajā vietā darba apģērbus un individuālos aizsardzības līdzekļus.

5.3 Pārbaudīt vai nav palikuši gruzdoši, kvēlojoši priekšmeti, atkritumi vai materiāli.

5.4 Izslēgt ventilāciju un apgaismojumu.

5.5 Par visiem bojājumiem darba procesā un veiktajiem pasākumiem to novēršanai ziņot darba devējam.

Sastādīja: darba aizsardzības speciālists _____ S.Naglis